

Evaluatie 2016 en consequenties jaarprogramma 2017

(geactualiseerd document 2016)

BESPROKEN IN BESTUUR 24-01-2016

Algemeen en prioriteiten

Missie

Voor een mooi en groen Zeist en aantoonbaar invloed van burgers

Motto

Vroegtijdig en samen met andere organisaties meer invloed krijgen op het gemeentebestuur door informatievoorziening en burgerparticipatie.

Activiteiten 2017

1. Informeren van burgers en het onderhouden van het eigen netwerk.
2. Uitvoeren van de denktankfunctie voor de samenwerkende groepen.
3. Desgewenst en waar nodig ondersteunen van buurt- en groene groepen bij hun activiteiten op het gebied van woon- en leefomgeving: ruimtelijke ordening, groen en verkeer.
4. Voorbeeldmatig ondersteunen van burgerinitiatieven conform de doelstelling zoals de Allegro Tuin en Geopark Heuvelrug Midden Nederland.
5. Beïnvloeden van het beleid van de gemeente en andere organisaties; dit gebeurt door deelname aan interactieve beleidstrajecten, enquêtes, studies, adviezen, inspraakreacties, zienswijzen, acties en (beroeps)procedures.

Keuzecriteria activiteiten

Per onderwerp wordt eerst een evaluatie gegeven van 2016 en vervolgens worden de mogelijke actiepunten voor het jaarprogramma 2017 aangegeven. Het bestuur kiest daaruit in 2017 de activiteiten die een meerwaarde hebben en die prioriteit krijgen. Daarbij gelden als belangrijkste keuzecriteria:

1. De relatie met de statuten, de vastgestelde strategie, de bovengenoemde prioriteiten en de canon.
2. De precedentwerking van de activiteiten en het belang van buurt overstijgende zaken voor de lange termijn. NIMBY-zaken van individuen en groepen behoren niet tot de taakstelling van Beter Zeist.
3. Activiteiten zijn aanvullend op het werk van buurt- en andere organisaties.
4. De kosten – baten analyse: de beschikbare tijd, inzet en geld versus de verwachte kansrijke effecten.

1 Organisatie

1a Bestuur

Evaluatie bestuur 2016

- ✓ Het bestuur was ook het achtste jaar met de vele activiteiten zwaar belast. Dit mede door onderbezetting van het bestuur door 1- 2 vacatures ten opzichte van de volledige bezetting met vijf leden. Wel bleven de vroegere voorzitter en secretaris de voorbereiding van het Platform verzorgen. Ook ondersteunde de bestuursadviseur (ex secretaris) intensief het bestuur. Hij trad in juni 2016 weer toe tot het bestuur, nu als voorzitter. Ook werd de verdeling van functies evenwichtiger en werd de functie van vicevoorzitter ingesteld. Ook anderen hielpen het bestuur op onderdelen. Eind 2016 rest nog een vacature van een bestuurslid voor bij voorkeur Zeist centrum.

- ✓ De Allegro Tuin heeft van het bestuur veel tijd gekost mede door het teruglopen van het aantal vrijwilligers.
- ✓ Veel onvoorziene beleidskwesties vroegen om intensieve aandacht zoals de rode contouren in Bosch en Duin en de WA Hoeve en de houtenergiecentrale. Daarnaast kostten de verkeersvoorstellen Zeist centrum veel energie.
- ✓ Voor de donateursadministratie en de technische aspecten van de website heeft Piet van Driel werk verricht.

Mogelijke actiepunten bestuur 2017

- ⇒ Benoeming van een bestuurslid bij voorkeur voor Centrum Zeist.
- ⇒ Stringenter toepassen van de vastgestelde prioriteitstelling.
- ⇒ Nog meer aantrekken van medewerkers die deelactiviteiten uitvoeren, bijvoorbeeld ter ondersteuning van het bestuur en werkgroepen.
- ⇒ De hulp aan buurt- en dorpsgroepen grotendeels beperken tot coördinatie en ondersteuning van de betreffende groepen.
- ⇒ Invloed van ontwikkelaars en grondeigenaren is (te) groot op de beleidskaders van de gemeente. Om achteraf veel werk te voorkomen in een zo vroeg mogelijk stadium van planontwikkeling voor RO invloed uitoefenen op de werkwijze en de formulering van toetsingscriteria voor (operationele) gebiedsvisies.

1b Platform

Evaluatie 2016

- ✓ Hoewel door andere activiteiten de samenstelling van het platform nogal wisselde bleef de uitwisseling van informatie en meningsvorming op peil.
- ✓ Themabijeenkomsten kunnen inhoudelijke meningsvorming en beleidsvoorbereiding goed ondersteunen. Door gebrek aan medewerking van de gemeente werd de bijeenkomst over de toekomstige omgevingswet uitgesteld.
- ✓ Samenwerking is nodig om elkaar niet te laten uitspelen; sommige buurten proberen problemen op te lossen ten koste van andere (verkeerscirculatie centrum); de samenwerking van Beter Zeist met de actieve buurtorganisaties en de lokale groene organisaties verloopt steeds beter.
- ✓ Veel buurten komen meestal pas laat in actie bij problemen. Een proactieve in plaats van reactieve participatie van buurtorganisaties is wenselijk, maar het blijkt in de praktijk moeilijk.

Mogelijke actiepunten 2017

- ⇒ Contact met buurtorganisaties verder versterken door persoonlijke en tussentijdse contacten met bestuursleden.
- ⇒ Informatie-uitwisseling voortzetten via de huidige, maandelijkse Nieuwsflits. zo nodig aanvullend e-mails en tweets voor attendering op actueel nieuws.
- ⇒ Organiseren van themabijeenkomst(en) met Zeister organisaties, gemeente en raadsleden e.a. met inbreng van deskundige derden, waarbij de site en rapporten als informatiebron worden gebruikt.
- ⇒ Onderwerpen voor themabijeenkomst(en): Geopark Heuvelrug Midden Nederland (voor- en najaar) en de nieuwe omgevingswet (met voorbeelden toepassing en toetsingscriteria RO).

1c Donateurs

Evaluatie donateurs 2016

- ✓ Het aantal donateurs nam gedurende het jaar enigszins toe mede als gevolg van de gevoerde acties.
- ✓ De informatievoorziening aan de donateurs bleef op peil door de steeds geactualiseerde website.

Mogelijke actiepunten donateurs 2017

- ⇒ Bekendheid blijven vergroten door activiteiten.
- ⇒ Overleg met organisaties die nog niet zijn aangesloten; instellingen en bedrijven die de doelstelling onderschrijven kunnen ook donateur of waarnemer worden, zoals ondernemers(organisaties) en huurderorganisaties.
- ⇒ Het selectief verspreiden van flyers aan belangstellenden bij bijeenkomsten en manifestaties (informatiemarkten).

1d Financiën

Evaluatie financiën 2016

- ✓ Vraag om donaties was laat.
- ✓ Financiële armslag voor activiteiten en voor publiciteit bleef gehandhaafd.
- ✓ Gemeente ondersteunde Beter Zeist financieel niet.
- ✓ Allegrotuin kostte dit jaar meer dan aan bijdragen binnenkwam. Voor extra kosten kort geding verkeersmaatregelen centrum is geen publieksactie gevoerd.

Mogelijke actiepunten financiën 2017

- ⇒ In voorjaar om donaties vragen; herinnering in najaar.
- ⇒ Voor projecten of activiteiten bijdragen of medewerking vragen van buurtorganisaties, al of niet in financiële vorm.
- ⇒ Per algemeen nut beogend project of activiteit zoals voor de Allegro Tuin en het Geopark i.o. worden zo nodig ook eenmalige bijdragen of medewerking gevraagd van derden. De onafhankelijkheid van de Stichting moet daarbij zijn gewaarborgd.

2 Resultaten en effecten van het functioneren van de stichting

Resultaten en effecten 2016

- ✓ De naamsbekendheid is verder vergroot bij burgers en de gemeente. De Allegro Tuin is daarbij van belang geweest, de website en Twitter. De fracties, ambtenaren en beleidsinstanties kennen de stichting inmiddels goed.
- ✓ Buurtgroepen en burgers kunnen via de website en bestuursleden informatie verkrijgen die elders - o.m. bij de gemeente - moeilijk toegankelijk is.
- ✓ Het officiële beleid op het gebied van RO gaat in de richting van de keuzen van Beter Zeist. Wel is bij nieuwe projecten nog steeds het beleid gericht op het zo veel mogelijk bouwen van woningen (appartementen) zoals bij de WA Hoeve dreigt.
- ✓ Er is aantoonbaar aandacht voor burgerparticipatie bij enkele trajecten van de gemeente en bij meer raadsleden. Bij grote directe belangen van ontwikkelaars en grondeigenaren wordt de GONS-werkwijze oneigenlijk beïnvloed, zoals bij de WA Hoeve.
- ✓ In positieve zin is deelgenomen aan trajecten op het gebied van het gemeentelijk Bomenbeheer, de Brede Milieuvisie Zeist, de Woonvisie Zeist 2016-2020 en de Versnelling huisvestingsopgave.
- ✓ Directe opbrengsten liggen daarnaast in de buurten en dorpen waarmee is samengewerkt. Duidelijk komt dit tot uitdrukking daar waar is geholpen met

inspraak, zienswijzen en overleg zoals over Sanatoterrein, rode contouren Bosch en Duin en WA Hoeve en de Houtenergiecentrale.

- ✓ Verder wordt nog steeds gewerkt aan het voorkomen van negatieve gevolgen van de voorgenomen verkeersmaatregelen Zeist-centrum.
- ✓ Er is regelmatig contact met raadsfracties, collegeleden en ambtenaren, zodat ook vroegtijdig inbreng wordt geleverd aan de beleidsvoorbereiding en de politieke discussie. En verder door het indienen van inspraakreacties en zienswijzen over plannen en analyses.

Mogelijke verbeterpunten resultaten en effecten 2017

- ⇒ Steeds blijven aangegeven dat Beter Zeist geen politieke partij is. Hierop blijven hameren door consequent de aanduiding Stichting te gebruiken en geen afkortingen zoals SBZ te vermelden. Ook zorgen dat in alle uitgaande stukken ons motto wordt vermeld.
- ⇒ De gemeente is beleidsmatig nog te weinig gericht op de wensen van de burgergroeperingen. Zij ziet kritiek van burgerorganisaties, waaronder Beter Zeist, soms als een verkapte partijpolitieke actie of als een lastige tegenmacht. Telkens daarbij dus duidelijk maken wat de achtergrond van de acties is.
- ⇒ Projectontwikkelaars, zorginstellingen, woningcorporaties en vastgoedeigenaren hebben een (oneigenlijk) grote invloed bij (interactieve) planontwikkeling voor ruimtelijke projecten. Dit geldt ook voor de formulering van de financiële en ruimtelijke kaders ervan. Dus blijven aandringen op verbetering en inzicht in de achtergronden.
- ⇒ De gemeente probeert de invloed van buurtorganisaties formeel te beperken door het stringent controleren op de ontvankelijkheid van zienswijzen, bezwaren en beroepen en op de delegatie van bevoegdheden van georganiseerde appellanten. Dit zagen we ook weer bij de zienswijzen op de verkeersbesluiten centrum. Soms werden organisaties als personen aangeduid met daarbij als onjuiste consequentie de beperkter ontvankelijkheid.
- ⇒ Ook blijft de gemeente vrij willekeurig doorgaan met het voor inspraak uitnodigen van burgers en burgerorganisaties. Hierop steeds nadrukkelijk blijven wijzen. Het “one man, one vote” systeem, waarbij in interactieve trajecten wordt gewerkt, miskent de positie van burgerorganisaties.
- ⇒ De voorlichting van de gemeente is vooral gericht op public relations voor de korte termijn in plaats van op het opbouwen van een tweezijdige communicatie met burgergroeperingen op basis van vertrouwen. In de mondelinge voorlichting wordt kritiek van organisaties zoals Beter Zeist en andere nog moeilijk geaccepteerd. Aangedragen feiten worden afgedaan als meningen zowel door ambtenaren als wethouders.
- ⇒ De beschikbaarheid van informatie over de haalbaarheid en consequenties van projecten is te beperkt; soms wordt relevante informatie achtergehouden of onnodig langdurig geheim gehouden, zoals bij de rode contouren. De gemeente rekt daarbij haar mogelijkheden tot geheimhouding maximaal op. De nieuwe wet op dit terrein zal uitkomst moeten brengen.
- ⇒ Er is voor de burgers nog steeds gebrek aan betrouwbare en valide informatie over kengetallen van de achtereenvolgende gemeentebegrotingen en over toegankelijke, interpreteerbare beleidsgegevens van gemeentelijke thema's en projecten (ruimtelijke ordening, groen, infrastructuur etc.). Dit wordt bevestigd in het rapport van de Rekenkamer Zeist (december 2016).

3 Strategie en invloed

Evaluatie strategie en invloed 2016

- ✓ De gemeenteraad zou in het kader van het dualiteitsprincipe meer tegenspel kunnen bieden aan het College, dat in het algemeen de ambtelijke beleidsvoorstellen overneemt en verdedigt. Slechts een enkele maal is er in de raad sprake van een georganiseerde oppositie.
- ✓ De gemeente past selectief eigen voorkeuren toe wie wanneer mag meespreken bij voorbereiding van bepaalde plannen van de gemeente. Er is geen plan van aanpak of een raamwerk voor burgerparticipatie, maar een eigen ad hoc 'maatwerk per ontwikkeling'. Wel is er een werkwijze GONS vastgesteld, maar die wordt naar believen wel of niet toegepast.
- ✓ Bij private voorbereiding van plannen wordt burgerparticipatie overgelaten aan de betrokken (project)ontwikkelaars. Deze beperken zich tot de formele inspraakprocedures na afloop van de planvoorbereiding. De gemeente stelt ten aanzien van burgerparticipatie en relevante beleidskaders nog steeds onvoldoende eisen aan initiatiefnemers van ontwikkelingen.
- ✓ De formele inspraak bij de gemeente tijdens Ronde Tafels is geleidelijk verbeterd door het invoeren van meer dialoog tussen raadsleden en insprekers.
- ✓ Gezien de taakoverheveling aan de gemeenten, het uitbesteden van gemeentelijke taken aan regionale organen en de taakbegrenzing van de Raad van State en haar taakopvatting en -uitvoering worden beroepen steeds minder kansrijk. Hetzelfde geldt door de nieuwe zaakbehandeling bij het bestuursrecht.
- ✓ Het door Beter Zeist veel energie stoppen in procedures (de curatieve aanpak) werkt remmend op de uitvoering van andere taken, in het bijzonder die tijdens het voortraject van ontwikkelingen (de preventieve aanpak). Achterhoede gevechten moeten zo mogelijk worden vermeden, tenzij dat belangrijke tijdwinst oplevert waardoor gekritiseerde ontwikkelingen uitblijven of zelfs niet meer worden uitgevoerd.
- ✓ Externe contacten, zoals met organisaties op enigszins verwante terreinen, de raad en persorganen, behoeven verbetering onder het motto: *samen meer invloed krijgen*.
- ✓ De aandacht moet niet te versnipperd raken over vele onderwerpen; dit om overbelasting te voorkomen en om voldoende energie en tijd over te houden voor de kernpunten van het beleid van Beter Zeist. NIMBY-zaken van individuen en groepen behoren niet tot de taakstelling van Beter Zeist.

Mogelijke actiepunten strategie en invloed 2017

- ⇒ De strategie richten op enkele prioriteiten.
- ⇒ Daarbij *vroegtijdig* processen en standpunten beïnvloeden.
- ⇒ Het indienen van zienswijzen en beroepen e.d. (zo veel mogelijk) overlaten aan de buurtgroeperingen en samenwerkende organisaties en deze zo nodig ondersteunen en adviseren. Alleen zelf activiteiten uitvoeren in geval van meerwaarde, kansrijker effecten, precedentwerking en belangrijke buurt overstijgende zaken, die voor de lange termijn van belang zijn. De directe kosten zijn voor de buurtgroep(en).
- ⇒ De noodzakelijke contacten onderhouden met de pers, huurderskoepels, woningbouworganisaties, zorginstellingen, de provincie en landelijke organisaties met een soortgelijke doelstelling. Dit om elkaar te informeren en zo nodig elkaars activiteiten te ondersteunen.
- ⇒ Een duidelijk imago communiceren over de rol van Beter Zeist (zie canon) t.a.v. de kwaliteit van ruimte en leefomgeving (bouwen, wonen, leefomgeving, groen) en vroegtijdig invloed van burgers.

- ⇒ Niet alleen druk uitoefenen op basis van deskundigheid, maar ook korte acties ondersteunen; daarbij ook insteken op financiële en andere risico's van projecten en activiteiten.
- ⇒ Blijven hameren op de voordelen van een plan van aanpak of raamwerk voor burgerparticipatie, ook voor de private sector.
- ⇒ De organisatie en verwerking van inspraak tijdens bestemmingsplan procedures behoort geen zaak te zijn van projectontwikkelaars, vastgoedeigenaren en andere belanghebbenden, dus 'geen keuring van het eigen vlees'.
- ⇒ Geen partij worden (dan één van de vele partijen die vaak ook nog veranderen van kleur en opvattingen), maar contact onderhouden met politieke partijen over het realiseren van de canon.
- ⇒ Ook zoeken naar het belang voor politici. Wel oppassen dat Beter Zeist hun werk niet gaat doen en zij achterover gaan leunen (wel zo gemakkelijk) of zich bedreigd voelen in hun positie.

4 Studie, onderzoek en dienstverlening

Evaluatie studie en dienstverlening 2016

- ⇒ Tijd en aandacht is besteed aan bestudering van rode contouren, gemeentelijke visies en bestemmingsplannen en de verkeerscirculatie voor het centrum. De resultaten in de vorm van inspraakreacties, zienswijzen en inhoudelijke brieven zijn grotendeels ook bruikbaar voor andere ontwikkelingen en als bron voor voorlichting.
- ⇒ De ontsluiting van informatie via de site en het opstellen van de analyses kost veel werk.

Mogelijke actiepunten studie en dienstverlening 2017

- ⇒ Toegankelijk blijven maken van het benodigde bronnenmateriaal als prioriteit ten koste van andere activiteiten laten gaan.
- ⇒ Studie is nodig naar de juridische mogelijkheden van procedures over de bevoordeling door de gemeente van grondeigenaren, instellingen en bedrijven bij hun vrijwillig vertrek. Idem t.a.v. de mogelijkheden voor procedures bij verkeersbesluiten.
- ⇒ In activiteiten en inspraakreacties zo mogelijk gebruik maken van reeds uitgebrachte rapporten en andere beschikbare stukken. Deze stukken zullen steeds op de site worden gezet.
- ⇒ Publiciteit over de beschikbaarheid van de hulpmiddelen door middel van verwijzingen naar de site.

5 Burgerinitiatieven: Allegro Tuin, Geopark en andere initiatieven

5a Allegro Tuin

Evaluatie Allegro Tuin 2016

- ✓ Beter Zeist heeft in 2016 veel tijd besteed aan het coördineren van het onderhoud van de Allegro Tuin in Zeist Centrum.
- ✓ Hanna van den Dool ondersteunde de groep vrijwilligers die de tuin verder inrichtte en onderhield.
- ✓ Frequent zijn belangstellenden via e-mail en social media op de hoogte gehouden van de activiteiten.
- ✓ De tuin werd gebruikt voor grotere bijeenkomsten: Koningsdag, Rommelmarkt, Happy-Hippie evenement, een duurzaamheidsdag in samenwerking met de Omgevings Dienst Regio Utrecht. Verder maken

scholen, volwassenen en kinderen gebruik van de tuin. Ook werd er op een kerstmarkt gehouden.

Mogelijke actiepunten 2017

- ⇒ Doorgaan op de huidige voet, maar voorzichtig zijn met nieuwe investeringen.
- ⇒ Eventueel afbouwen van de tuin in de tweede helft van 2017 ten behoeve van woningbouw of het plaatsmaken voor de markt in verband met werkzaamheden aan het huidige marktterrein.
- ⇒ Aanvullen van de evaluatie voor de periode van het gebruik van het terrein en (t.z.t.) de afbouw ervan.

5b Burgerinitiatief Geopark Heuvelrug 2016

- ✓ Het burgerinitiatief heeft geleid tot een voorbereidingswerkgroep met Universiteit Utrecht, Utrechts Landschap en Provincie Utrecht. Deze stelde een plan van aanpak vast voor de voorbereiding van het geopark.
- ✓ Er werden contacten gelegd met potentiële dragers en belangstellenden voor het geopark.
- ✓ Een website is in ontwikkeling als informatiedrager, communicatiemiddel, werktuig en als grondslag voor legitimering.

Mogelijke actiepunten 2017

- ⇒ Het inhoudelijk (via Stichting Telluris), organisatorisch (Werkgroep) en technisch (site) ondersteunen van de voorbereiding van het burgerinitiatief Geopark Heuvelrug.
- ⇒ Het helpen uitvoeren van het Plan van aanpak voor de voorbereiding van het Geopark, inclusief het aanpassen en inhoudelijk invullen van de website.
- ⇒ Het houden van 2 grotere bijeenkomsten voor respectievelijk beleidsvoorbereiders en voor bestuurders.
- ⇒ Het opzetten van een Stichting Geopark Heuvelrug i.o. voor de continuïteit van het initiatief en het vergroten van het draagvlak ervan.

6 Voorlichting, publiciteit en website(s)

Evaluatie 2016

- ✓ Enkele malen werd met de gemeente overlegd over de dringende verbetering van de opslag en toegankelijkheid van belangrijke beleidsdocumenten op de site(s) van Zeist. Daarvoor heeft Piet van Driel diverse analyses gemaakt.
- ✓ Beter Zeist geeft geen prioriteit meer aan het verbeteren van de gemeentelijke sites. De bestuurlijke en ambtelijke medewerking is te beperkt. We wachten de nieuwe richtlijnen van de rijksoverheid af. Voor de rest vragen wij via de e-mail dan wel met een beroep op de WOB stukken op.
- ✓ Per thema of activiteit besteedde Beter Zeist specifiek aandacht aan publiciteit. Daarbij is ook gebruik gemaakt van publicitaire mogelijkheden en activiteiten van andere organisaties.
- ✓ Er is in 2016 verder gewerkt aan het technisch verbeteren en interactiever maken van de website o.a. ook voor enquêtes en het burgerinitiatief centrumvisie De inhoud werd permanent geactualiseerd. De site is technisch onderhouden en aangepast door Piet van Driel en Piet Giel. Egbert Visscher zorgde voor de inhoudelijke, redactionele en lay out technische aspecten.
- ✓ Het aantal 'unieke bezoekers' van de site nam verder toe van gemiddeld circa 500 per maand in 2014, ca. 750 per maand in 2015 tot ca. 1.000 per maand in 2016 (met uitschieters gemiddeld 1.180 per maand).

- ✓ De dienstverlening site-ontwikkeling werd voortgezet voor aangesloten organisaties en groeperingen, namelijk: Stichting Behoud Sanatoriumbos Zeist, BB Huis ter Heide en burgerinitiatief Walaardt Sacré Kamp.

Mogelijke actiepunten 2017

- ⇒ De site beterzeist.nl blijven onderhouden en inhoudelijk actualiseren.
- ⇒ De Nieuwsflits regelmatig voortzetten met verwijzing naar de site en andere bronnen.
- ⇒ Voortgaan met actief schrijven van columns, artikelen, persberichten, brieven en het afgeven van interviews (vooraf overleg met betreffende media daarover) ten behoeve van persorganen zoals AD/UN, Stadspers en Nieuwsbode.
- ⇒ Gebruik maken van eigen en andere accounts van Facebook en Twitter.
- ⇒ Maken van teksten, foto's en video's voor de plaatselijke en regionale TV, andere sites, You tube en andere social media.
- ⇒ Zo veel mogelijk aansluiten bij activiteiten van buurtgroepen en andere organisaties, zoals die van milieu en landschap, huurders en ondernemers.
- ⇒ Met behulp van flyers, mondelinge en schriftelijke toelichting en inleidingen deelnemen aan bijeenkomsten en manifestaties van anderen, zoals die van buurten, de gemeente, politieke partijen; bijvoorbeeld: Dag van het Park, Boomplantdag, duurzaamheidsdagen e.d.
- ⇒ Mogelijk het bekronen van actieve organisaties en Zeistenaren, dan wel het uitreiken van positieve en negatieve prijzen voor plannen en activiteiten.